

3. [Nienhuis retreat - GAM Gonzagarredi Montessori Srl](#)

Učiteljice Katja, Valentina, Petra in Daša so se udeležile Nienhuis retreat, ki je letos potekal od 28. do 30. marca 2025 v Gonzagi, Italija.

SPACE, DESIGN AND LEARNING

GAM International Montessori Retreat

Petek, 28. 3. 2025

17.00 Dobrodošlica in zgodovina GAM-a

V dobrodošlici so nas nagovorili Michele dal Trozzo (Montessori Department Manager at GAM Gonzagarredi Montessori Srl), Roberto Milani (izvršni direktor GAM-a), Alessandro Zecchin (generalni direktor GAM-a) in Chris Vellemsen (prodajni direktor Nienhuisa). Spregovorili so o jubileju organizacije GAM, 100 obletnici njenega obstoja. Na kratko so predstavili tudi zgodovino razvoja GAM-a.

Delavnica izdelovanja prvih montessori materialov izhaja iz potrebe opremiti prvo hišo otrok v Rimu (Casa del bambini). Pri realizaciji tega je močno pripomogla dobra prijateljica Marie Montessori, markiza Maria Maraini Guerrieri Gonzaga. Maria Montessori jo je spoznala na prvem kongresu italijanskih žensk. Od takrat dalje sta si dopisovali in sodelovali. Izdelavo svojih prvih materialov je tako zaupala družbi tesarjev Ernesto Bassoli iz Gonzage. Po letu 1945 je družba tesarjev zamenjala več imen in lastnikov. Od leta 2014 je lastništvo prevzela skupina I Milani, spremenila ime v GAM, ki je bil potrjen tudi s strani AMI in Opera Nazionale Montessori.

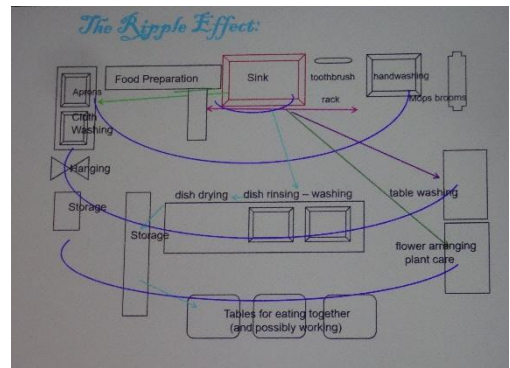
18.00 **Walk into a room, create a community – a space where we start to do it by ourselves, Patricia Wallner**

Predvateljica nam je predstavila 2 vrsti okolja:

1. Domače okolje dojenčka, ki še ne hodi;
To so štirje prostori: prostor za spanje (spalnica), prostor za hranjenje (jedilnica), prostor za gibanje (dnevna soba) in prostor za higieno (kopalnica).
2. Okolje malčka, ki je shodil (do treh let) v Hiši otrok;
V okolje dodamo še 4 prostore: prostor za praktično in vsakdanje življenje, knjižnico oz. prostor za jezik, prostor za hobi in urjenje koordinacije oko-roka ter prostor za umetnost in glasbo.

Nekaj ključnih elementov pri oblikovanju okolja v hiši otrok je:

- Logično sosledje materialov (npr. korito za pomivanje posode - korito za splakovanje – površina za brisanje in sušenje – police za jedilni pribor, pribor za čiščenje čevljev naj bo blizu vhoda, saj je to bolj umazano opravilo ...)
- Prostor za delo z vodo naj bo postavljen tako, da so področja, ki zahtevajo večjo količino vode, bližje vodnemu viru, tista, ki manj, pa dlje stran (npr. prostor za urejanje šopkov dlje stran kot prostor za umivanje rok),
- Okolje za jezik naj ima veliko svetlobe in naj bo udobno (naslanjač),
- Kotiček za glasbo in umetnost, saj mora biti glasba v sobi vsak dan prisotna. Namesto posnetkov raje otrokom mi zaigramo na pravo glasbilo.
- Materiale pogosto menjamo, na podlagi opazovanja. Ko vidimo, da material ni več zanimiv ga nadomestimo z novim, drugačnim. Material mora predstavljati otroku izziv za telo in um.
- Prostor za umirjanje, lahko vsebuje akvarij, je blizu okna (pogled na naravo), lahko je to prostor za hvaležnost.
- Na začetku pedagog postavi okolje, nato pa pripravi zaloge npr. barve v manjše posodice iz katerih lahko otroci v primeru, ko zmanjka, sami dopolnijo posodice. Otrokom je treba pokazati, kje lahko sami dobijo material, da ga dodajo v okolje.

19.15 Opera Nazionale Montessori

Benedetto Scoppola, predsednik italijanskega združenja Opera Nazionale Montessori se dogodka ni uspel udeležiti, je pa poslal pozdravni nagovor v obliki videoposnetka v katerem na kratko predstavi trenutne rezultate in izzive poskusa vključevanja montessori pedagogike za adolescente v javni sistem.

Na poti

Sobota, 29. 3. 2025

Madlena & Marilyne: A CASA AWAY FROM HOME – A SPACE WHERE I CAN DO IT MYSELF

Predavateljici predstavitelja občutljiva obdobja 0 – 6 let (od vrtca do šole). Najbolj intenzivno je med 1. in 3. letom. Poudarili sta, kako pomembno je pripravljeno okolje, ki zadovolji otrokovim potrebam. Čutila in roke so orodje uma. Otrok potrebuje podporo odraslega, ki mu pripravi tako okolje, v katerem se lahko fizično in psihološko razvija. Ob tem upošteva 2 načeli:

- Okolje naj podpira otrokov razvoj.
- Okolje, naj omogoča svobodo izbire.

Čeprav si želimo čim bolj mirnega okolja, moramo otrokom dopustiti tudi socialne interakcije in pogovor, a v mejah glasnosti kot v knjižnici.

V pripravljenem okolju se otrok lahko uči v lastnem tempu, z lastnim odkrivanjem. Odrasli ga ob tem opazuje in po potrebi spreminja okolje, daje nove materiale, ki izzovejo njegov um in omogočajo nadaljnji razvoj. Vloga odraslega v okolju 0-6 je:

- Je vez med otrokom in okoljem,
- Poda pravo predstavitev, pravemu otroku v pravem času.
- Odrasli opazuje delo otroka v okolju.
- Zadovolji potrebi posameznika in tudi potrebam skupnosti. Upošteva oba.
- Je varuh pripravljenega okolja (skrbi, da je urejeno in zadosti otrokovim potrebam).

Jip Bartels: USING YOUR SPACE FOR SPORTS – A SPACE TO UNIT YOUR SKILLS AND PSYCHE

Obstaja okoli 30 citatov Marie Montessori, ki govorijo o vlogi športa. Kako vključiti šport v okolje, ki ne vzpodbuja tekmovalnosti? "Sport is a key to educate human potencial," je ključna misel njihove organizacije, ki razširja montessori po svetu.

Predavatelj predstavi materiale in metode dela z materiali, ki jih uporabljamo pri športu. Predstavi primere dobre prakse z različnih koncev sveta (Filipini, Mehika ...) in za različna razvojna obdobja. Poudarja sodelovanje + zdravo tekmovalnost (moralni progres). Na nogometnih kampih so vpeljali različne pristope k temu športu: fizične vaje, fiziološko zavedanje telesa, raziskovanje pravil športa, zgodovine tega športa, geografske značilnosti države, kjer se nahajajo in drugi vidiki.

Giovanni Fumagalli: DESIGNING LEARNING ENVIRONMENTS – a beautiful space to foster independence and freedom

Predavatelj je italijanski arhitekt, ki je zasnoval stavbo vrtca Nautilus (slov. polž brodnik). V mestu Gonzaga, kjer je potekal Retreat, je podjetje GAM, ki izdeluje pohištvo montessori. Italijani se precej ukvarjajo z estetiko arhitekture.

Montessori pristop zahteva naslednje značilnosti okolja: veliko svetlobe v prostorih, naravne materiale – les, velikost pohištva prilagojena otrokom, povezava z zunanjim okoljem, premična stena, estetika designa.

Po kosilu so sledile delavnice: sport, znanost, fizikalni poskusi. Udeleženci smo si izbrali eno ali dve.

Delavnica na temo poskusov je bila za obdobje 3-6, ki naj bi nagovorili otroka k opazovanju poskusov. Pedagog otroka navduši za opazovanje.

Pri športu smo se razdelili v skupine po starostnih obdobjih ter pripravili predstavitve z nekaj športnimi rekviziti: žoge, obroči, riževe vrečke, klade. Iz tega je možno razviti več variacij glede na starost otrok. Obstajajo direktni in indirektni cilji (povezovanje v skupini, reševanje problemov itd.).

Pri znanosti je bilo ključno to, da otrokom pokažemo postopek raziskovanja ter predstavitve raziskave: usmeriti jih v knjižnico, literaturo, katera vprašanja si mora postaviti, opazovati, videti vzorec, pomagati na vsakem posameznem koraku, lahko napišejo knjigo, pesem, igro,...

Po tem smo imeli organiziran ogled mesta Gonzaga ter obisk vile Alessia, kjer je v 19.stoletju živela velika podpornica Marie Montessori Maria Gonzaga.

Navezali smo nekaj stikov z učitelji in vzgojitelji iz Italije, Avstrije, Rusije, Armenije.

Nedelja, 30. 3. 2025

Carla Foster: CHOREOGRAPHY OF THE COMMUNITY – A SPACE WHERE WE LEARN TO WORK TOGETHER

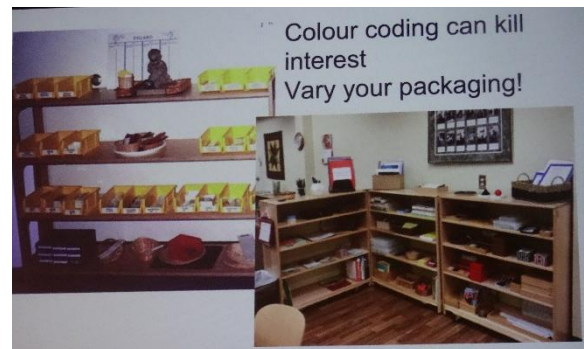
Predavateljica je originalno iz Kalifornije, a zadnjih 14 let živi na Norveškem. Opravljen ima AMI 6-12 iz Milwaukeeja. Z otroki v OŠ dela od leta 1990.

Obdobje 6-12 je obdobje sodelovanja med otroki. Otroci pogosto raziskujejo in se sprašujejo »kako, zakaj?« Razvije se njihova domišljija. Zgodi se premik stran od družine.

Učilnica poda ključ za raziskovanje veselja, živega sveta, družbe. Pri tem potrebujejo RED – preprostost, materiale; gibanje in nek center raziskovanja (preproga). Police na SREDINI SOBE zbudijo interes, zato tja postavimo najpomembnejše. Carla predlaga, naj bosta tam GLASBA in LIKOVNA, da kličeta k ustvarjanju. To ni "odmor" zanje, ampak nekaj, kar res izberejo.

KAJ UBIJA INTERES?

- vse škatle enake barve; poskrbimo za pestrost barv, različne škatle, žepke na polici
- preveč materialov na polici; naj jih bo manj in vzpostavljen red. Pospravimo materiale, ki jih ne uporabljajo.

ELEMENTI, ki pritegnejo pogled: stara mizica v kotu, stojalo za rože, skratka nekaj posebnega. V prostoru naj bodo knjige.

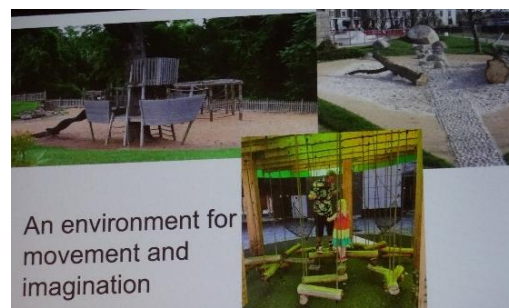
Premislimo in opazujmo, kako otroci sedijo, preden kupimo stole (naj bodo enostavni, lahko brez naslona).

TIME MANAGEMENT: na steni naj bo koledar, ura.

ZADOLŽITVE:

- preverimo, kaj vedo o čiščenju. Ali naj uporabijo mokro ali suho krpo, ščetko, kako naj pobrišejo itd.
- pogovarjamo se na način: Kaj rabi škatla s ploščicami, da bi jo radi vzeli? Kaj rabimo, da..?
- lahko uporabimo JOB CARDS

ZUNANJE OKOLJE je nujno za direktno raziskovanje biologije (flore, favne). Vrt ima velik pomen. Lahko izdelajo zeliščni vrt, ogradijo ga s kamni. Zunanje okolje je tudi možnost za gibanje, vaje ravnotežja, domišljijo, zato naj bo pestro (hlod na tleh, hišica na drevesu, opeke). Potrebno je iti v

neznano, prinesiti nekaj od tam in ga narediti znano.

Jenny Marie Höglund and Baiba Krumins Grazzini: OWNERSHIP OF THE SPACE – A SPACE WHERE WE NEED TO DO IT TOGETHER

Najprej je spregovorila Jenny, osvetlila je tretje obdobje (12-18), obdobje adolescenca. Poudarila je, kako pomembno je, da imamo odrasli zaupanje v adolescenca in da okolje v tem obdobju ustvarijo adolescenti sami. Okolja ne pripravljamo mi, ampak si ga uredijo sami, le na ta način bodo okolje sprejeli, postalo bo njihovo. Adolescente primerja z nomadi, ki pridejo na ozemlje in se tam postopoma naselijo, ustalijo. Adolescenti naj bi poleg praktičnega dela in ustvarjanja svojega okolja tudi študirali oz. se učili. Vendar tu ne gre za učenje kot ga poznamo iz javnošolskega sistema, ampak je študij tesno povezan s praktičnim delom (npr. gradnja rastlinjaka pomeni, da se srečamo s temami iz področja fizike, biologije, matematike, geometrije, kemije, tehnike ...). Vsak projekt se začne z načrtovanjem, raziskovanjem in nato z realizacijo (praktično delo).

Ob vsem tem ima velik vpliv skupnost. Skupnost mladostniku pomeni okolje, kjer lahko zaživi samostojno, proč od družine, kjer je lahko tak kot je. V skupnosti sta prisotni soodvisnost in svoboda, a odgovorna svoboda, svoboda v služenju skupnosti. Vsak adolescent ima v skupnosti svojo dolžnost in odgovornost, ki se spreminja. Tako se lahko preizkusi v različnih vlogah.

Pomembno je, da dovolimo adolescentu, da sam pride do razumnega zaključka, da se morda tudi kdaj zmoti in se iz napake nauči, kako bi bilo bolje ravnati (Jenny poda primer želje adolescentov, da bi zgradili bazen, ki pa seveda ni bila realizirana, saj so že v načrtovanju spoznali, da tovrsten objekt ne bi bil smiseln za skupnost).

V obdobju adolescentov nam kurikulum narekuje okolje samo (prostor, kjer živijo in delajo) in ne obratno. Govorimo o okolju supernarave, ki nam sama od sebe poda povratno informacijo, da smo/nismo na pravi poti.

Za skupnost je pomemben tudi zaslužek. Tu predavateljica namigne, kako prav pridejo second-hand trgovine. Skozi delo in študij postopoma odkrijejo, da v življenju ni pomemben le dobiček, denar te ne določa. Določajo te talenti, ki si jih razvil in tvoj odnos do skupnosti, sočloveka in narave.

Predavateljica zaključi z mislijo, da damo adolescentu okolje, ki je njihova last in kjer lahko skupaj soustvarjajo. Narava in okolje samo pa jim dajeta povratno informacijo, ali so na pravi poti ali ne.

Baiba Krumins Grazzini je direktorica AMI izobraževalnega centra v Bergamu, ki ga je leta 1961 ustanovil Mario Montessori. Povzela je temo tokratnega mednarodnega montessori retreata in nam na kratko predstavila četrto raven otrokovega razvoja, tj. obdobje od 18 do 24 let.

Izpostavi, da je vse življenje na tem planetu v interakciji z okoljem in narava vedno poskrbi za vsako živo bilje. Šla je zelo globoko v zgodovino, kjer pračlovek ni skrbel za pripravljeno okolje in nadaljevala v današnji čas, kjer je znanje človeka in delo njegovih rok ogromno, vse do te točke, da naša supernatura postaja vse manj prijazna do otroka. Zato je tukaj še kako pomembno pripravljeno okolje, ki otroku pomaga pri razvoju. In tukaj igra pomembno vlogo odrasel, ki poskrbi, da je to okolje pripravljeno.

Izpostavila je dve pomembni dejstvi. Prvič, da so odprta vrata sob in svoboda prehajanja otrok med starostmi zelo pomemben faktor. Tako so marsikateri materiali, ki so bili namenjeni osnovnemu izobraževanju prišli v predšolsko obdobje. Drugič pa poudarja, da materialov na policah ne smemo skrivati. Škatle naj bodo odprte, da material privabi otroke k odkrivanju le teh.

Na koncu je na kratko omenila četrto raven razvoja otroka. Dokazano je, da se možgani razvijajo vse do 25 leta starosti. Medtem, ko so adolescenti "risk takers", torej radi tvegajo, živijo "nevarno", v obdobju od 18 do 24 skrbno ocenijo tveganje in preudarno razmislijo o svojem naslednjem koraku.

Zaključila je z dejstvom, da smo ljudje odvisni od družbe, da smo oblečeni, da smo nahranjeni, kratka, da so naše osnovne potrebe zadovoljene. Šolski sistem pa otrok ne podpira in jih ne pripravlja na življenje, zato je Maria Montessori ustvarila svojo metodo, svojo vizijo, svojo šolo.

